

Kázání: 130. Jak si nedělat starosti a přestat s trápením se

Kolik nejrozumnějších církevních činitelů, kněží, kazatelů, evangelistů a běžných věřících dnes jako tenkrát vykazuje ženy do kouta, který jim předtím blahosklonně vyhradili. Je to o to trapnější a nepochopitelné, když se o Ježíšovi dozvídáme, že jednal přesně opačně.

Kázání

Jak si nedělat starosti a přestat s trápením se

1. čtení: Žalm 119, 57 - 64

57 Pravím: Hospodine, tys můj úděl, držím se tvých slov.

58 O shovívavost tě prosím celým srdcem, smiluj se nade mnou, jak jsi řekl.

59 Uvažuji o svých cestách, k tvým svědectvím obracím své nohy.

60 Pospíchám a neotálím tvé příkazy dodržovat.

61 Ovinují mě provazy svévolníků, nezapomínám však na tvůj Zákon.

62 Vstávám o půlnoci, abych ti vzdal chválu za tvé spravedlivé soudy.

63 Jsem druhem všech, kteří se tě bojí a tvých ustanovení se drží.

64 Tvého milosrdenství je, Hospodine, plná země, vyučuj mě v tom, co nařizuješ.

2. čtení: Lukáš 10, 1 - 9 a 38 - 42

1 Potom určil Pán ještě sedmdesát jiných a poslal je před sebou po dvou do každého města i místa, kam měl sám jít.

2 Řekl jim: „Žeň je mnohá, dělníků málo. Proste proto Pána žně, ať vyšle dělníky na svou žeň.

3 Jděte! Hle, posílám vás jako ovce mezi vlky.

4 Neberte si měšec ani mošnu ani obuv. S nikým se na cestě nepozdravujte.
5 Když vejdete do některého domu, řekněte nejprve: „Pokoj tomuto domu!“
6 A přijmou-li pozdrav pokoje, váš pokoj na nich spočine; ne-li, vrátí se opět k vám.
7 V tom domě zůstaňte, jezte a pijte, co vám dají, neboť „hoden je dělník své mzdy“! Nepřecházejte z domu do domu.

8 A když přijdete do některého města a tam vás přijmou, jezte, co vám předloží;
9 uzdravujte tam nemocné a vyřídte jim: „Přiblížilo se k vám království Boží.“

38 Když šel Ježíš s učedníky dál, vešel do jedné vesnice. Tam jej přijala do svého domu žena jménem Marta,
39 která měla sestru Marii; ta si sedla k nohám Ježíšovým a poslouchala jeho slovo.

40 Ale Marta měla plno práce, aby ho obsloužila. Přišla k němu a řekla: „Pane, nezáleží ti na tom, že mne má sestra nechala sloužit samotnou? Řekni jí přece, ať mi pomůže!“
41 Pán jí odpověděl: „Marto, Marto, děláš si starosti a trápíš se pro mnoho věcí.
42 Jen jednoho je třeba. Marie volila dobře; vybrala si to, oč nepřijde.“

Sestry a bratři,

už k vám někdy přišla nečekaná návštěva? Nemyslím teď bratrance přes druhé koleno, který je někde poblíž na dovolené a tak ho napadlo, že vás po dvaceti letech vyhledá a dá si u vás kafe.

Mám na mysli docela cizí dva lidi. Ani nevíte jak, nikoho jste nečekali, najednou jsou u vás na dvorku, už otvírají vchodové dveře a jeden přes druhého volají do chodby: „Pokoj tomuto domu!“ A vy, unavení po návratu z práce, odložíte vařečku, talíř s večeří, noviny nebo notebook, podle toho, čím se zrovna zabýváte, a honem se jdete podívat, co se to vlastně děje.

Moc možností není. Budťo zase utekl pes, případně jiný dobytek, pokud jste chovateli, nebo se u vás stavili energošmejdi, co nabízejí široko daleko nejlepší ceny elektřiny a plynu, nebo to mohou být také jehovisti s nabídkou záchrany před koncem světa. „Pokoj tomuto domu,“ zazní ještě několikrát z úst návštěvníků.

Jak by to bylo dál? Záleží na tom, o koho by se jednalo. Jelikož nikdo z možných návštěvníků podivný pozdrav s přáním pokoje nepoužívá, nejspíš bychom nezvané hosty z domu vykázali, zvláště když se ani neohlásili předem. Cožpak o to, nějaký další pokoj v domě by dětem přišel vhod, ale ti dva s hlavami ve dveřích evidentně rozšíření bytu na mysli nemají.

Tady bych, sestry a bratři, fabulaci o tom, jak by to bylo, kdyby k nám domů přišli nezvaní návštěvníci, utnul.

Dvojice, které Ježíš na své pouti do Jeruzaléma posílal před sebou, neoznamovaly nic negativního, jako útěk domácího zvířectva, fiktivní slevu na elektřině, nebo konec světa, ale radostnou novinu, že se přiblížilo Boží království. Ne všude a ne vždycky, ale lidé na tuhle zprávu slyšeli.

„Posílám vás jako ovce mezi vlky,“ řekl Ježíš zmíněným poslům, než vyrazili. Spousta lidí si totiž na stávající pravidla nahrávající mocným a sobeckým lidem zvykla a nebudou chtít nic měnit.

Najdou se ale i takoví, které nespravedlnost a svévole trápí, takoví, kteří sní o tom, že by se vlády ujal sám spravedlivý a milosrdný Bůh! To by hned všechno vypadalo jinak! Konečně by se přestalo okrádat chudé, trestat nevinné a pohrdat bezmocnými. Konečně by byl pokoj!

V jedné vesnici, v jednom domě žily-byly Marta s Marií. Jednou se takhle z ničeho nic otevřou dveře do jejich domu a obě sestry slyší, jak někdo volá: „Pokoj tomuto domu!“ A protože ty dvě sestry právě o tomhle pokoji sní, hned posly pozvou dál.

Když se vzápětí dozvědí, že už je to tady, Boží kralování se přiblížilo, už je na dosah, neskutečně je tahle zpráva nakopne. Sestry hned dva posly přesvědčí, že musí přivést i jejich učitele Ježíše a že se u nich všichni musí zdržet na večeři a zůstat přes noc.

A Ježíš s učedníky se nijak neupejpal ani nezdráhali, koneckonců poutníci musejí také jíst a mít kam složit hlavu. Už na začátku cesty vydal Ježíš učedníkům instrukce, že když lidé někde na pozdrav pokoje odpovědí vstřícně, pak žádné upejpání. Mají v takovém domě klidně zůstat a jíst, co jim předloží, a všude vyřizovat zprávu, že se k hostitelům přiblížilo království Boží (Lk 10,5-9).

Ostatně to byl také hlavní smysl jejich cesty, rozhlašovat všude novinu, že Bůh se rozhodl vstoupit do dění tohoto světa, že chce změnit svět k lepšímu.

Ne násilnou akcí z pozice moci, jak mají ve zvyku světští potentáti, ale trpělivým působením na lidská srdce, která v přítomnosti učitele Ježíše začnou bít nejen pouze pro sebe sama jako dosud, ale i pro druhé, pro nové lepší poměry, pro nadějnou budoucnost všech a všeho.

Dosud se obecně mělo za to, a dodnes to tak někteří mají, že Bůh svět napravuje tím způsobem, že dá dřív nebo později všem zloduchům, padouchům a neurvalcům s prominutím přes hubu.

Ježíš ale představuje docela jiný obraz Nejvyššího. Bůh je neskonale milosrdný a laskavý Otec, který raději sám trpí, než aby utrpení působil, který čeká, až nám dojde, že bez něho jsme ztraceni, který čeká, až se k němu vrátíme.

Ti, kdo ovšem pozdrav pokoje nechtějí slyšet, kdo o přiblížení Božího království solidarity a sounáležitosti nestojí, špatně dopadnou vlastní vinou. Platilo to před dvěma tisíci lety, a platí to stejně i dnes, zvláště v době, kdy čelíme hned několika krizím najednou, ekonomické, válečné a energetické. Pokud jako společnost neprokážeme dostatek obětavosti a sebezapření, dopadneme bezpochyby špatně.

Ježíš se v domě sester Marty a Marie posadí na pohovku a učedníci si dřepnou k jeho nohám. Dřív, než bude večeře, čeká je další hodina učení. Žádná chvíle se nesmí promarnit! Učiva je tolik, že se všechno do Jeruzaléma ani nestihne probrat.

Kdybychom tak věděli, jakou látku tenkrát Ježíš s učedníky probíral! V textu o tom není žádná zmínka. Určitě to bylo o tom, co Boží království je a co není. Bylo v tom tenkrát dost nedorozumění, ostatně jako dnes.

Nejspíš svým žákům Mistr vysvětloval, že Boží království není prostor někde tam nahoře, kam se duše dobrých lidí stěhují po smrti. Boží království je tady na zemi, uskutečňuje se mezi lidmi všude tam, kde jsou k sobě vzájemně ohleduplní, kde nejsou neteční, kde jeden druhého podpírají.

Možná v téhle lekci rozebíral kázání, které měl před pár hodinami na návsi, o tom, že království Boží patří chudým a že ti, kdo pláčou, se v něm budou smát, a ti kdo hladoví, v něm budou nasyceni (Lk 6,20-21).

Shodou náhod v tu chvíli někomu z žáků kolem svého učitele zakručelo v žaludku a současně přišla Marta z kuchyně, že nestíhá a jestli by Ježíš nemohl Marii přikázat, aby laskavě zanechala studia a šla jí pomoci. Marie totiž seděla na podlaze mezi ostatními učedníky.

Nutno podotknout, že to bylo v tehdejší době a v tehdejší společnosti něco nevídaného. Učit se u nohou rabínů mohli jenom muži! Ženám byly určeny domácí práce, měly vyhrazenou svou část domu a mezi pánskou společností neměly co pohledávat.

A navíc, kdo se učí u rabína, o tom se předpokládalo, že sám později bude učit druhé! Učení jen tak ze záliby nebo ze zvědavosti se ve starověku nenosilo.

Martu samozřejmě chápeme, měla práce nad hlavu, ale nebyl to jediný důvod, proč za Ježíšem přišla. Nejspíš jí bylo taky trapně. Její pravděpodobně mladší sestra se podle tehdejších společenských pravidel chovala naprosto nevhodně. Marta chtěla proto Ježíšovi, jako nejvýznamnějšímu muži v domě, připomenout, že by to neměl strpět, že by měl Marii vykázat tam, kam patří, do kuchyně.

Sestry a bratři, kolik nejrůznějších církevních činitelů, kněží, kazatelů, evangelistů a běžných věřících dnes jako tenkrát vykazuje ženy do kouta, který jim předtím blahosklonně vyhradili. Je to o to trapnější a nepochopitelné, když se o Ježíšovi dozvídáme, že jednal přesně opačně.

Hranice Božího království jsou totiž daleko širší než všechny naše mantinely, kterými si společenský prostor ohraničujeme. V podobenství o milosrdném Samařanu Ježíš zbournal hranice národnosti a náboženské příslušnosti.

Nejde o to, kdo je odkud a co vyznává, jde o to, jestli se k němu zachovám jako soucitný bližní. Nyní v příběhu o Martě a Marii bourá hranici mezi muži a ženami.

Nejde už o to, jestli jsi on či ona, ale jestli vezmeš za svou věc přicházejícího Božího království.

Není divu, že se později v listech apoštola Pavla dozvídáme o apoštolcích, učitelkách a prorokyních neboli kazatelkách. Naprosto přirozený vývoj v intencích Ježíšova přístupu k učednici Marii. Že se to později zvtlo a chlapi vzali všechno zpátky do svých rukou, je věc jiná. S radikální vizí Božího království nemá mužská nadvláda v církvi ani nikde jinde nic společného.

Mohli bychom tady skončit, ale nechce se nám, protože navzdory tomu, že s Ježíšovým zastáním se Marie souhlasíme, je nám zároveň tak trochu líto kmitající Marty.

Ježíš ji sice mírně, ale přece jen napomenul. Ne za to, že byla aktivní a otáčela se v kuchyni, aby bylo co k večeři. Napomenul jí za to, že si dělala starosti a trápila se pro mnoho věcí.

V tom jsme na tom s Martou často podobně. Také si děláme starosti a trápíme se zbytečně. Jsou věci, které by nás skutečně trápit nemusely. Třeba to, že jsou ženy s muži rovnoprávné, že mohou být kazatelkami nebo třeba prezidentkami.

Nemělo by nás trápit, že nejrůznější menšiny ve společnosti chtějí mít stejná práva jako většina. Není důvod jim je nedopřát. Děláme si také starosti a trápíme se, jak dopadneme v zimě s omezenými dodávkami plynu a s drahou elektřinou, jak na tom budeme s nekončící inflací a neustálým zdražováním. Nad tím už se nedá jen tak mávnout rukou.

A přesto přese všechno se k nám učitel Ježíš nakloní a řekne jednu prostou větu:

„Nenechte se opanovat starostmi a přestaňte se trápit. Hledejte Boží království, ostatní vám bude přidáno.“ (Lk 12,31).

Jde o nastavení priorit. Strachem a trápením nic nezměníme, životem v souladu s pravidly Božího království se dá ale změnit hodně.

PeČ

SPCH 17. 7. 2022

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)